

גליון ל"ג תשע"ד
שנה ג'

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה לשיעור קליין על השיעור לשיעור השבוע

סיפורי חז"ל

גנותו של הגאווה

צדיק אחד הלך פעם בדרך ואלהיו הנביא הלך עמו, בלכתם הם הבחינו מרחוק בפגר של סוס שהדיף ריח מאד לא נעים, הצדיק שלא יכול היה לסבול את הריח סתם את נחיריו, אולם הוא ראה להפתעתו הגדולה כי לאלהיו הנביא לא איכפת מהריח הרע כלל, והוא אינו סותם את נחיריו, בלכתם הלאה הם פגשו אדם לבוש חגיגית שריח חריף של כל מיני בשמים נדף ממנו, האיש הלך "עם האף למעלה" ונראה היה בעליל כי הוא חושב שאין כמוהו ליופי בכל העולם, בהבחינו באדם זה מרחוק סתם אליהו הנביא את נחירי אפו, הצדיק שוב השתומם והפעם כבר הרהיב עוו ושאל מדוע לא היה איכפת למר הריח הרע של הפגר, ומדוע לעומת זאת סתם את נחיריו נוכח האדם "המבושם"? והנביא ענה לו בוו הלשון: סיאובו הרוחני של בעל גאווה קשה הרבה יותר לנפש היפה מהסיאוב הגשמי של הנבילה, כי פגר הסוס היה פעם יצור חי, סוס שגמר את שנותיו הקצובות מבלי שירע לאיש, אדרבה הוא הועיל לאדם בשרותיו הטובים, לעומתו האדם כשהוא בעל גאווה נושא בחובו סיאוב רוחני בעל משקל, כי גאווה הנה מידה רעה עד מאד, הגורמת לתגובת שרשרת של מידות מגונות אחרות, לו יכול היה האדם להרגיש את ה"ריח" האיום הנודף מבעל הגאווה היה מתרחק ממנו הרבה יותר מכפי שהוא מתרחק מהנבילה.

פרשת השבוע

ילקה בצרעת מנין, ממה שקראו בעניין "זואת תורת המצורע" אל תקרי המצורע אלא המוציא שם רע, אמרו רבותינו ז"ל אין הנגעים באים על האדם אלא על לשון הרע מפיו שמוציא, (מדרש תנחומא פרשת מצורע סימן א א).

מעשה באחת המעריצים של הגה"ק "החפץ חיים" זיע"א שנסע לראדין לראות את הצדיק, וכאשר הגיע לראדין ראה יהודי זקן נמוך קומה הולך לו, פנה אליו ושאלו היכן גר כבוד הגאון הצדיק בעל "החפץ חיים"? השיב לו הזקן בלשון של ביטול, "יודאי שאני יודע, שם הוא גר אלא שכבודו טועה, אדם זה שהוא שואל עליו אינו לא גאון ולא צדיק". התרגו האורח על חוצפתו של אותו זקן המעיז לבטל את גאונותו וצדקתו של "החפץ חיים", עמד וסטר לו על פניו, והזקן ספג את הסטירה ועלבונה ושתק. וכאשר הגיע האורח כעבור שעה לביתו של ה"חפץ חיים", מצא לחרדתו כי אותו זקן שסטר לו אינו אלא ה"חפץ חיים" בעצמו, שמרוב ענוותנותו היה מהלך ברחוב יחידי ללא משמשים ומלווים, נפל לרגליו בבכי כי יסלח לו על המעשה הנורא שעשה, ואולם ה"חפץ חיים" ניחמו ואמר לו תנוח דעתך, סטירות אלו שספגתי מידך בדין הגיעו לי, כי אסור לאדם לדבר רכילות ולשון הרע אפילו על עצמו.

ומן השמן יצוק הכהן על כף הכהן השמאלית (י"ד כ"ח)
חסיד מחסידי טשערנוביל בא פעם לשבת אצל הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, ליד השולחן חילק הרבי "שיריים" בכף, ודבר זה לא נראה לחסיד מטשערנוביל והוא נטל שירים דווקא בידיו, אמר לו הצדיק: "הזאת הדם" נעשתה בשתי דרכים, האחת "זורקו את הדם על המזבח סביב" (ויקרא א' - ה') נטלו את הכלי ובו הדם והווו ישר על המזבח, "ולקח הכהן מדם חטאת באצבעו ונתן על קרנות המזבח" (ויקרא ד' - כ"ה) הכהן טבל אצבעו בכלי והוזה. הדרך השנייה "ומן השמן יצוק הכהן על כף הכהן השמאלית, "והוזה הכהן באצבעו הימנית מן השמן אשר על כף הכהן השמאלית" (ויקרא י"ד - כ"ז), תחילה שפך מתוך הכלי מעט שמן לכף ידו השמאלית, וטבל בה כל פעם את אצבע יד ימינו, וכך הוזה. למה לא נהג הכהן בהזאה זו כפי שנהג בהזאת הדם, ולא טבל אצבעו ישר בתוך הכלי? אלא שכן, מן הנותר מלוג השמן לאחר ההזאה היו הכהנים משתמשים בו לצורכיהם (רש"י ויקרא ב' - ד') לצורך אכילה, ואין זה מן הנימוס לשים את הידיים בתוך כלי שאיש אחר אוכל מתוכו.

וזאת תהיה תורת המצורע (י"ד ב')
אמר ר' פדת ברית כרותה להקב"ה בעולם כל מי שמספר לשון הרע

זמני השבת

זמני יציאת השבת:
ירושלים: 7:38 ת"א: 7:40 ר"ת: 8:16

פרשת מצורע

זמני כניסת השבת:
ירושלים: 6:25 ת"א: 6:40

הבעלים האמיתיים של הכסף

אל חדרו של הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל ה"אווהב ישראל" מאפטא זיע"א, (יומא דהילולא בשבת קודש ה' ניסן) נכנס אחד מחסידיו ודמעות בעיניו, "רבי, בכה האיש, הדלות ממררת את חיי ואין בכוחי ובכח בני משפחתי לשאתה עוד, אנא, יתפלל הרבי בעדי שתהיה לי ישועה. הביט הצדיק אל האיש הכאוב הניצב לפניו ואמר: הנה, אתן לך מכתב אל אחד מחסידיו, יהודי עשיר, והוא יעניק לך מאתיים רובלים על חשבוני. ומיד כתב הרבי אגרת אל אותו חסיד וביקש אותו לבוא לעזרת העני.

כשהמכתב בידו, יצא החסיד בלב שמח מבית הצדיק, הוא ידע, אמנם כי דרך ארוכה עליו לעשות עד שיגיע אל אותו עשיר, אך התקוה שבסוף הדרך יושע, עודדה אותו ונתנה לו את הכוחות. לאחר מסע ארוך הגיע היהודי סוף סוף אל בית האיש העשיר, הלה קיבל אותו בסבר פנים יפות כיאה לשליחו של הרבי. ימים אחדים ישב החסיד בביתו ונהנה ממידת הכנסת האורחים של העשיר, משעבר זמן החליט העשיר לשאול את אורחו מהי מטרת בואו, ואז הושיט לו העני את מכתבו של הרבי. למראה המכתב, התרגש העשיר מאד, הן לא דבר של מה בכך הוא לקבל מכתב אישי מהרבי הקדוש. אך כשפתח את המכתב וקרה את תוכן האגרת, נעלמו ההתרגשות והשמחה ואת מקומן תפס צער, שכן אותו עשיר, קמצן מופלג היה, וקשה היה לו להוציא מכיסו מאתיים רובלים. פנה אפוא אל העני וביקש ממנו שיסתפק בפחות מכך, "מוכן אני להעניק לך חמישים רובל, אבל מאתיים?" אך העני עמד על שלו, "הרבי הקדוש נקב במאתיים, ואני אינני רשאי להפחית מכך, אם תרצה למלאות בדיוק את צו הרבי, אז טוב, ואם לאו, אלך לדרכי בלא כלום". בנפשו של העשיר התחולל מאבק עז: מצד אחד רצה למלא את צו הרבי, אך מצד שני לא מלאו לבו להוציא סכום שכזה בבת אחת. היה זה מאבק לא פשוט, ובסופו גברה ידה של הקמצנות.

בלב שבור עזב העני את בית העשיר, ללא פרוטה אחת. ימים רבים נדד בדרכים עד שהגיע בפחי נפש אל בית הרבי. בקול רועד ובעיניים דומעות שטח בפני הצדיק את

כל המוצאות אותו, שמע זאת הרבי והרגיע אותו, "אתן לך מכתב אל חסיד אחר, ובעזרת השם יתברך משם כבר לא תשוב ריקם". החסיד השני שאליו הפנה הרבי את מכתבו, לא נמנה עם העשירים, אך כשקיבל את המכתב ובו מורה לו הרבי לתת מאה רובל לעני, התרגש מאד, כלום דבר שבכל יום הוא לקבל מכתב מן הצדיק? פנה איפה אל העני ואמר לו: "שב בביתי עד אשר אמציא לך את הסכום כולו". ומיד אץ ללוות כספים, למכור מחפצי ביתו, העיקר למלאות את מצות הרבי. לא חלפו ימים רבים ועני עזב את ביתו ובאמתחתו מאה הרובלים.

ובינתיים נהפך הגלגל על אותו עשיר שלא מילא את פקודת הרבי, ההצלחה סרה ממנו והוא החל מתרושש, בתוך זמן קצר נותר ללא מאומה, ואפילו כסף כדי לקנות מזון לבני ביתו לא היה לו. בלית ברירה יצא העשיר לשעבר לחזור על הפתחים ולקבץ נדבות, מה רב היה סבלו, מה גדול היה בזיונו, ובהיותו נודד בדרכים צץ ועלה לפתע בזכרונו אותו עני שנשלח אליו, בימים הטובים בפקודת הרבי, אותו עני שלא נתן לו את מאתיים הרובלים כמצוות הצדיק. הבין האיש שבשל כך באה עלי הרעה הגדולה הזו, ומיד כיון דרכו לעבר אפטא לבקש מחילה מן הצדיק.

ימים רבים עשה את דרכו, ובהרגישו היטב על בשרו את טעמם המר של העוני והנדודים, בהגיעו לאפטא היה שבור ברוחו ורצוץ בגופו. עשה דרכו אל חצר הרבי וביקש להכנס, אך מפי הרה"ק מאפטא יצאה הוראה: "לא יוכנס אלי האיש הזה". פקודתו של הרבי פגעה בעשיר לשעבר כרעם ביום בהיר, ביאשוו התיישב בפנת בית המדרש ונתן קולו בבכי מר, מכל רחבי בית המדרש התקבצו סביבו חסידים, מבקשים לדעת מה פשר הבכי, והאיש התוודה בפניהם וסיפר להם על חטאו: "בחוצפתי ובעזות פני דחיתי את בקשת הרבי, ועתה מסרב הצדיק לראות את פני".

נכמרו עליו רחמיהם של החסידים, ויעצו לו: "עמוד יומם ולילה תחת חדרו של הרבי ואל תחדל מלבכות, קולות הבכי יגיע לאזני הרבי והוא, בודאי, ישאל מיהו הבוכה, ואז תיושע". כלום היתה לו ברירה, לאיש? פנה איפה אל קרבת חלון חדרו של הצדיק ומירר בכי, בכה בלי הפוגה.

משל ונמשל

ועץ ארז ושני תולעת (י"ד – ד')

מבאר רש"י שהמצורע צריך להביא עץ ארז לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. אנו מכירים סוגי אנשים שונים, חשובים יותר וחשובים פחות, אלא שכל זה כפי הנראה לנו בעיני הברש אשר לנו, אולם בעולם האמת יודע בבירור מעלתו של כל אחד ואחד.

משל למה הדבר דומה? חבורת סוחרים נסעו בספינה אחת המה וסחורותיהם. בדרכם עברו ימים ונהרות, והדרך התמשכה זמן רב. לימים נפל ריב בין אחד הסוחרים הגדולים שבאניה, שהיה עשיר מופלג, ובין סוחר אחד שהיה חסר אמצעים. והנה הסוחר הדל לא שקט על שמריו אלא התיר את חרצובות לשונו והשיב לעשיר הגדול מנה אחת אפים. "חצוף שכמותך" אמר העשיר הגדול, איך אתה מעיז להשיב לי דברים, הלא אני גדול וחשוב ממך עשרת מונים. ענה הסוחר הפשוט: מדוע תחשוב כך, האם משום שאתה מוליך בבטן האניה סחורות רבות פי כמה משלי? אם משום כך אז אתה טועה, שהרי בים מצויים שודדים עזי נפש העלולים להשתלט על האניה ולקחת את כל תכולתה כשלל. לכן בהיותינו בים, שווים אנחנו. כאשר נשוב אל בתינו או אז נראה מי גדול ומי קטן.

והנמשל: כל ימי חיי האדם בעולם הזה הוא מצוי בסכנה, ממש כאותה אנייה בלב ים, שכן היצר הרע האורב לאדם על כל שעל, עלול להכשיל כל אדם. כאשר האדם מגיע אל עולם האמת, אז מתגלית האמת לאמיתה, מי הוא הקטן ומי הוא הגדול באמת.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

כשקולות הבכי הגיעו לאזני הצדיק שאל את בני ביתו: "מיהו הבוכה?". סיפרו לו על העשיר שירד מנכסיו וכו'. שקע ה"אוהב ישראל" במחשבות ולבסוף אמר: "יש לערוך דין תורה ביני לבין העשיר". התפלאו המקורבים לשמע דברי הרבי והמתינו לראות הכיצד יפול דבר. הגיע היום ובית הדין שבין אנשיו היה גם הרה"ק מסאוראן זיע"א, היה נכון לשמוע את המתדיינים. התייצב הצדיק מאפטא לפני הדיינים ופתח ואמר: "טרם בואי לעולם נגזר עלי מהשמים שאהיה עשיר מופלג, אך אני סרבתי לכך, אין לי צורך בממון, אמרתי. ואולם הצעתי לחלק את הכסף בין תלמידי וחסדי כראות עיני. בשמים הסכימו לכך, ואני אכן פורתי ממוני בין המסתופפים בצילי".

"אותו עשיר, שסירב לתת מאתיים רובלים, היה אף הוא אחד מהנהנים מכספי, משמיים הרעיפו עליו שפע קודש, כפי בקשתי, ואולם, ברגע שסרב האיש להעניק מכספי מאתיים רובלים לצדקה לעני ששלחתי אליו, לקחתי אני – בעליו האמיתיים של כספו – את עשרו ורכושו ומסרת אותם לחסיד אחר, ראוי יותר, שמילא את פקודתי במסירות נפש, על אף שלא היה ברשותו ממון." לשמע דבריו של הרב הקדוש ה"אוהב ישראל" מאפטא, נשתררה דומיה בבית הדין, והעשיר לשעבר, פניו חוורו וסמקו לסירוגין, כה כעס על עצמו, על שלא הבין כי הכסף והעושר הרב שהיה ברשותו אינם אלא פקדון המסור בידו. הוא הרהר בעוני ברעב הצפויים לבני ביתו עד סוף ימיהם, ודמעות הציפו את עיניו וירדו על לחייו.

והנה נשמע ברקע פסק הדין: "לעשיר לשעבר אין כל זכות לתבוע את ממונו, שבעצם אינו שייך לו, אך אם יפייס את הרבי, יפעל הרבי מתוך רחמנות שתהא לו פרנסה ברווח, ושוב לא יצטרך לבריות", ואכן, האיש ביקש את מחילתו של הצדיק ופייס אותו. ולא ארכו הימים ומצבו הכלכלי הוטב, אמנם הוא לא חזר להיות עשיר מופלג כמלפנים, אך שוב חיו הוא ובני משפחתו ברווח ובכבוד. ומאז התגבר על מידת הקצנות בו ניחן, והפך לרודף צדקה וחסד כל ימי חייו.

צ'ין אדם לחברו

ומי כעמך ישראל

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, שהבחין פעם בחבורת יהודים שניצבה באחד מרחובות העיר ועסקה בשיחה טפלה, קרב למקום הצדיק ושאל אותם בנועם "על מה אתם מדברים"? אחד מהחבורה שנון לשון ובר אוריין השיב, השתעממנו וכדי להפיג את השעמום אנו משמיעים מעט לשון הרע ורכילות, אך ידע רבנו כי כל הדברים הנאמרים כאן דברי אמת הם, אמר רבי לוי יצחק בעצב, הורונו חכמינו (ברכות ו') כי בתפילין של הקדוש ברוך הוא כתוב "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", יוצא אפוא כי כאשר אתם מדברים לשון הרע על אדם מישראל, ואפילו דבריכם הינם דברי אמת, אתם מוציאים בכך חלילה לעז על התפילין של בורא העולם.

מסופר על הגאון רבי משה פיינשטיין זיע"א, שבאחת הפעמים סעד לבו בפת שחרית ועמו היה אורח, בין יתר המאכלים הגישו לשלחן שתי שקיות חלב שהיו משתי חברות שונות, שתיהן ידועות היו בהכשרן המהודר בכל אמריקה. לבסוף כשהגיע תור הקפה, מזג לעצמו רבי משה חלב משקית אחת, לפתע נראה כמתחרט, החזיר את השקית למקומה ולקח את השקית השניה, שכאמור היתה מחברה שונה. אותו אורח שראה את המעשה במו

עיניו. הסיק לעצמו מיד את המסקנה שרבי משה פיינשטיין לא סומך על הכשר החברה הראשונה. ומעדיף את ההכשר של החברה השניה, החליט בלבו לפרסם את הדבר בכל אמריקה למען אותם אלו שמדקדקים בכשרות, "שלא יכשלו". והשמועה עשתה לה כנפיים וכל בעלי העסקים שסחרו עם אותה חברה, חנויות, אולמות, בתי מלונות וכדומה ביטלו את מסחרם עם אותה חברה, עד כדי כך הגיע המצב שהחברה כמעט פשטה את הרגל.

בעלי החברה הגיעו מיד לרבי משה פיינשטיין בשאלה, מה פגם מצא בהם וכיצד יוכלו לתקנו? רבי משה היה המום מדבריהם ואמר להם, שגם היום שמה מהחלב של חברתם, ואם הם רוצים הוכחה שיגשו למקרר ויבדקו, וחשב לעצמו, מהו הדבר שגרם לאנשים לחשוב שהוא לא סומך על ההכשר של אותה חברה, עד שנוכר, חייך ואמר אתם יודעים מדוע לא השתמשתי באותה שקית חלב ולקחתי את השניה? פשוט מאד השקית היתה ריקה לא היה בה חלב.

למדנו ממעשה זה עד כמה יש לאדם להיזהר במשנה זהירות שלא להוציא דיבורים מיותרים מפיו ובפרט דיבורים שעלולים להזיק ולהפסיד לחבירו עד שיבחן את הדברים הדק היטב, אם יש תועלת בדיבורים ואם מותר לפי ההלכה להוציאם מפיו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ה' ניסן הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל (אוהב ישראל - תקפ"ה) הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאזוב ב"ר דוד מדינוב (צבי לצדיק - תרפ"ד)

יום ראשון ו' ניסן רבי חיים אבואלעפיא ב"ר יעקב (אב"ד טבריה - תק"ב) הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה (שומרי אמונים - תש"ז)

יום שני ז' ניסן הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד) הרה"ק רבי ישכר דוב מוידוטישוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

יום שלישי ח' ניסן רבי ר' אליה שפירא ב"ר בנימין וואלף (אליהו רבה - תע"ב) הרה"ק רבי מרדכי מנעשחזו ב"ר דוב בער (תק"ס)

יום רביעי ט' ניסן הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס מדינוב ב"ר נפתלי (תלמיד החווה - מלא הרועים - תקפ"ה) הרה"ק רבי חיים מאיר ב"ר ישראל מוויניצא (תשל"ב)

יום חמישי י' ניסן מרים הנביאה בת עמרם (ב"א תפ"ז)

יום שישי י"א ניסן רבינו משה בן נחמן רמב"ן (ה"א כ"ט) הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ (של"ה - ש"צ)

זכותם תגו עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

מצוה בו יותר מבשלוחו

עשיר אחד הביא סכום הגון להרה"ק רבי פינחס מאוסטילא זיע"א, וביקשו לחלק את הכסף לצדקה. שאל הצדיק: למה אתה לא נותן צדקה בעצמך? ענה העשיר: אם יודע בעיר שאני מחלק כסף לצדקה, יתקהלו עלי כל העניים וגבאי הצדקה ולא יתנו לי מנוח. השיב לו רבי פינחס: קח את כספך ותן צדקה בעצמך, מתן בסתר לא תיקנו להנאת העשירים, לפטור אותם מטירדה, אלא עבור העניים שלא לביישם.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר" הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב מכל החברות 052-7655-222

לע"נ הרה"צ רבי אלחנן יוסף ב"ר שמואל וציפורה הערצמאן זצ"ל נלב"ע י"א ניסן